Valiokunnan lausunto PeVL 28/2017 vp– E 137/2014 vp

Perustuslakivaliokunta

Valtioneuvoston selvitys Kreikan toisen sopeutusohjelman päättymisestä ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys Kreikan toisen sopeutusohjelman päättymisestä ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä (E 137/2014 vp): Perustuslakivaliokuntaan on saapunut tiedoksi jatkokirjelmä EJ 12/2017 vp — E 137/2014 vp.

Asiantuntijat

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- valtiovarainministeriö

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Asia

Valtioneuvosto on lähettänyt eduskuntaan selvitystä E 137/2014 vp sekä asiasta annettuja jatkokirjeitä täydentävän selvityksen Kreikan EVM -ohjelman toisen väliarvion hyväksymisestä ja velkahuojennuksista (EJ 12/2017 vp).

Perjantaina 19.5.2017 päivätyn selvityksen mukaan euroryhmän oli tarkoitus käsitellä Kreikan rahoitustukiohjelman toista väliarviota maanantaina 22.5. kokouksessaan. Tavoitteena oli saada aikaan periaatepäätös väliarvion hyväksymisestä. Väliarvion oli tarkoitus käsittää arvio ohjelman ehdollisuuden toteutumisesta, Kreikan tilanteesta mukaan lukien velkakestävyydestä ja lainaerästä sekä Kreikalta edellytettävät jatkotoimenpiteet.

Suuri valiokunta on merkinnyt 24.5.2017 saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan 23.5.2017 päivätyn kannanoton, jonka mukaan valtiovarainvaliokunta pitää välttämättömänä, että se saa jatkossa mahdollisimman aikaisin ja oikea-aikaisesti myös kiireellisiä Ecofin-neuvostossa ja euroryhmässä käsiteltäviä asioita koskevat asiakirjat, jotta se voi ottaa niihin kantaa ennen asian käsittelyä suuressa valiokunnassa. Suuri valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle (SuVP 24/2017 vp, § 9).

Valmis
5.0

Valiokunnan lausunto PeVL 28/2017 vp

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriön lausuntoa eduskunnan informointiin liittyvistä aikatauluista perustuslain 96 §:n kannalta (PeVP 47/2017 vp, § 4). Ministeriö selostaa lausunnossaan aikataulua ja menettelyä, joka on ollut ominaista euroalueen maiden ja erityisesti Kreikan sopeutusohjelmia koskevalle valmistelulle koko euroalueen velkakriisin ajan. Ministeriön mukaan sopeutusohjelmia koskevat asiakirjat valmistuvat pääsääntöisesti aikaisintaan vain muutama päivä ennen euroryhmän kokousta, jossa sopeutusohjelmasta tai sitä koskevasta väliarviosta päätetään.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Perustuslain 96 §:n 1 momentin mukaan eduskunta käsittelee ehdotukset sellaisiksi säädöksiksi, sopimuksiksi tai muiksi toimiksi, joista päätetään Euroopan unionissa ja jotka muutoin perustuslain mukaan kuuluisivat eduskunnan toimivaltaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston on toimitettava kirjelmällään 1 momentissa tarkoitettu ehdotus eduskunnalle viipymättä siitä tiedon saatuaan eduskunnan kannan määrittelyä varten. Ehdotus käsitellään suuressa valiokunnassa ja yleensä yhdessä tai useammassa sille lausuntonsa antavassa muussa valiokunnassa. Perustuslain 96 §:ssä olevan sääntelyn tarkoituksena on varmistaa eduskunnan mahdollisuus vaikuttaa kaikkien niiden Euroopan unionissa tehtävien päätösten valmisteluun, jotka sisältönsä puolesta kuuluisivat eduskunnan toimivaltaan, jos Suomi ei olisi Euroopan unionin jäsen (ks. SuVL 3/1995 vp ja PeVL 20/1996 vp). Aineellisesti eduskunnan toimivallan kannalta keskeisinä tässä suhteessa on pidetty erityisesti lainsäädännön alaan kuuluvia asioita (PeVL 20/1996 vp). Vaatimuksella tiedon toimittamisesta viipymättä on tietoisesti korostettu sitä, että eduskunnalle on turvattava tosiasialliset mahdollisuudet lausua kantansa ehdotuksesta ja vaikuttaa Suomen neuvottelukannanottojen muovaamiseen (ks. HE 1/1998 vp, s. 153 sekä esim. PeVL 14/2017 vp, s. 7).

Perustuslakivaliokunnan mukaan Euroopan vakausmekanismia (EVM) koskevaa valtiosopimusta ja siten EVM:sta toteutettavia sopeutusohjelmia koskevissa asioissa tulee ottaa huomioon perustuslain 96 ja 97 §:n asettamat vaatimukset (ks. esim. PeVL 3/2013 vp, s. 2). Valiokunta on omaksunut vastaavan tulkinnan myös Euroopan rahoitusvakausvälineestä ja sen kautta toteutettavista sopeutusohjelmista (ks. esim. PeVL 5/2011 vp, s. 4/II).

Perustuslakivaliokunta kiinnittää tämän johdosta edelleen valtioneuvoston vakavaa huomiota vaatimukseen eduskunnan riittävästä ja ajantasaisesta informoimisesta perustuslain 96 ja 97 §:n mukaisilla menettelyillä.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Perustuslakivaliokunta ilmoittaa,

> *että se kiinnittää valtioneuvoston huomiota edellä esitettyihin valtiosääntöoikeudellisiin seikkoihin.*

Valiokunnan lausunto PeVL 28/2017 vp

Helsingissä 6.9.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Annika Lapintie vas
varapuheenjohtaja Tapani Tölli kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Ilkka Kantola sd
jäsen Kimmo Kivelä si
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Leena Meri ps
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Ulla Parviainen kesk
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Ville Skinnari sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mikael Koillinen